

RUDNIK UGLJA AD, PLJEVLJA

**Finansijski iskazi
31. decembar 2015. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 – 2
Finansijski iskazi	
Iskaz o ukupnom rezultatu	3
Iskaz o finansijskoj poziciji	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske iskaze	7 – 38

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Rudnika uglja AD, Pljevlja

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza (strane 3 do 38) Rudnik uglja AD, Pljevlja (u daljem tekstu: „Društvo“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2015. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg kvalifikovanog mišljenja.

Osnove za kvalifikovano mišljenje

Kao što je objelodanjeno u napomeni 16 uz finansijske iskaze, nekretnine, postrojenja i oprema iznose EUR 54.147.931 i vrednuju se po fer vrijednosti. Društvo nije vršilo procjenu nekretnina, postrojenja i opreme u periodu od najmanje pet godina koji prethode datumu izvještavanja, odnosno datumu 31. decembar 2015. godine. Ovo ukazuje na činjenicu da revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme nije vršena dovoljno redovno u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“, kako bi se obezbijedilo da se knjigovodstvena vrijednost bitno ne razlikuje od vrijednosti do koje bi se došlo da je izvršena procjena fer vrijednosti na 31. decembar 2015. godine. Nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u efekte koje bi ovo pitanje moglo imati na priložene finansijske iskaze Društva za 2015. godinu.

Kvalifikovano mišljenje

Po našem mišljenju, osim za potencijalne efekte pitanja navedenog u paragrafu Osnove za kvalifikovano mišljenje, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima Rudnika uglja AD, Pljevlja (nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na sledeća pitanja:

- a) Kao što je objelodanjeno u napomeni 2.3 uz finansijske iskaze, Društvo je za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine iskazalo akumulirani gubitak u iznosu od EUR 17.238.833, dok su na navedeni dan kratkoročne obaveze veće od obrtnih sredstava Društva za iznos od EUR 20.206.762. Ova pitanja ukazuju na postojanje značajnih neizvjesnosti u sposobnost Društva da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Planovi rukovodstva Društva za otklanjanje navedenih neizvjesnosti i nastavka poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, objelodanjeni su u napomeni 2.3 uz finansijske iskaze.
- b) Kao što je objelodanjeno u napomeni 33 uz finansijske iskaze, na dan 31. decembra 2015. godine protiv Društva se vodi jedanaest sudskih sporova od kojih je tužba Opštine Pljevlja od posebnog finansijskog značaja. Na osnovu dosadašnjeg toka sudskih sporova, rukovodstvo Društva smatra da neće nastati obaveze za Društvo po ovom osnovu i zbog toga nije izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proizaći po okončanju sudskih sporova.
- c) Kao što je objelodanjeno u napomeni 34 uz finansijske iskaze, Društvo je na dan 31. decembra 2015. godine iskazalo obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade u iznosu od EUR 11.028.045 koje Društvo nije isplaćivalo u rokovima dospijeća i za koje nije obračunavalo zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja. Kao što je objelodanjeno u napomeni 2.3 uz finansijske iskaze, Društvo je započelo pregovore sa komercijalnim bankama za dobijanje kredita, kao i pregovore sa Vladom Crne Gore po pitanju realizacije reprograma duga, čime će se obezbijediti izmirenje dospjelih, a neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih u narednom desetogodišnjem periodu. Tumačenja poreskih zakona od strane poreskih i drugih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva Društva. Postoji neizvjesnost da tumačenja rukovodstva Društva i prateća dokumentacija mogu biti smatrane nedovoljnim od strane poreskih i drugih organa. Rukovodstvo Društva smatra da eventualna različita tumačenja neće imati materijalno značajnih posledica po finansijske iskaze Društva.

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi sa navedenim pitanjima.

Deloitte d.o.o. Podgorica
Podgorica
24. jun 2016. godine

Katarina Bulatović, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 067 izdata 31. marta 2015. godine)

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine
 (Iznosi u EUR)

Red. broj propisanog obrasca	Kategorija/Pozicija	Napomene	Tekuća 2015. godina	Prethodna 2014. godina
	POSLOVNI PRIHODI		55.058.840	44.738.586
1	Prihodi od prodaje	5	49.750.737	44.679.685
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe		46.848	58.901
5	Ostali poslovni prihodi	6	5.261.255	-
	POSLOVNI RASHODI		(47.305.324)	(39.394.498)
1	Nabavna vrijednost prodane robe	6	(5.269.184)	(11.250)
2	Troškovi materijala	7	(10.193.179)	(10.296.394)
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	(18.177.750)	(16.699.026)
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	9	(7.318.303)	(6.519.687)
5	Ostali poslovni rashodi	10	(6.346.908)	(5.868.141)
A	POSLOVNI REZULTAT		7.753.516	5.344.088
I	Finansijski prihodi	11	5.195	22.069
II	Finansijski rashodi	11	(994.613)	(1.800.522)
B	FINANSIJSKI REZULTAT		(989.418)	(1.778.453)
I	Ostali prihodi	12	693.707	400.167
II	Ostali rashodi	13	(1.604.650)	(1.624.445)
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		(910.943)	(1.224.278)
F	NETO REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		5.853.155	2.341.358
H	PORESKI PRIHOD PERIODA		(934.017)	162.518
1	Tekući porez		(1.017.171)	-
2	Odloženi poreski prihodi	14a)	83.154	162.518
I	NETO REZULTAT		4.919.138	2.503.876
	Zarada po akciji	32	0,97	0,49

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su usvojeni od strane rukovodstva Rudnika uglja AD, Pljevlja 31. marta 2016. godine.

Potpisano u ime Rudnika uglja AD, Pljevlja:

Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih iskaza:

(Milunka Kljajević)

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
Na dan 31. decembra 2015. godine
(Iznosi u EUR)

<i>Red. broj propisanog obrasca</i>	Kategorija/Pozicija	Napomene	Tekuća 2015. godina	Prethodna 2014. godina
	AKTIVA			
B	STALNA IMOVINA		61.282.815	71.196.181
II	Nematerijalna ulaganja	15	6.386.850	7.059.150
III	Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva		54.147.931	63.978.142
1	Nekretnine, postrojenja i oprema	16	54.147.931	63.978.142
IV	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI		748.034	158.889
1	Učešće u kapitalu	17	2.200	2.633
3	Ostali dugoročni finansijski plasmani	18	745.834	156.256
D	STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI		123.044	-
E	OBRTNA SREDSTVA		11.497.516	11.325.866
I	Zalihe	19	3.323.214	3.773.546
II	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina		8.174.302	7.552.320
1	Potraživanja	20	7.068.104	5.873.935
3	Kratkoročni finansijski plasmani	21	142.484	226.248
4	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	22	278.006	196.837
5	Porez na dodatu vrijednost i AVR	23	685.708	1.255.300
F	UKUPNA AKTIVA		<u>72.903.375</u>	<u>82.522.047</u>
	PASIVA			
A	KAPITAL		24.436.571	19.517.433
I	Akcijski kapital	24	21.492.990	21.492.990
III	Ostale rezerve		61.401	61.401
IV	Revalorizacione rezerve		15.201.875	15.299.615
VI	Neraspoređeni dobitak		4.919.138	2.503.876
VII	Gubitak		(17.238.833)	(19.840.449)
B	DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE		16.294.128	21.979.935
I	DUGOROČNA REZERVISANJA	25	6.453.823	5.674.966
II	DUGOROČNE OBAVEZE		9.840.305	16.304.969
1	Dugoročni krediti	26	2.850.936	7.710.482
2	Ostale dugoročne obaveze	27	6.989.369	8.594.487
C	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	14c	468.398	551.552
D	KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE		31.704.278	40.473.127
I	KRATKOROČNE OBAVEZE		31.165.746	40.028.819
1	Kratkoročne finansijske obaveze	28	8.000.004	9.031.058
3	Obaveze iz poslovanja	29	3.736.181	4.236.538
4	Ostale kratkoročne obaveze i PVR	30	14.612.037	18.468.041
5	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	31	3.800.353	8.293.182
6	Obaveze po osnovu poreza na dobit	14a)	1.017.171	-
II	KRATKOROČNA REZERVISANJA		538.532	444.308
E	UKUPNA PASIVA		<u>72.903.375</u>	<u>82.522.047</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine
(Iznosi u EUR)

	Akcijski kapital	Ostale rezerve	Revalorizacijske rezerve	Neraspoređeni dobitak	Gubitak	Ukupno
Stanje 1. januar 2014. godine	21.492.921	61.401	16.684.554	287.844	(20.755.635)	17.771.085
Pokriće gubitka	-	-	-	(287.775)	287.775	-
Efeki po osnovu rashodovanja osnovnih sredstava	-	-	(1.384.939)	-	627.411	(757.528)
Svođenje na izvještaj Centralne Depozitarne Agencije	69	-	-	(69)	-	-
Dobitak tekućeg perioda	-	-	-	2.503.876	-	2.503.876
Stanje, 31. decembar 2014. godine	<u>21.492.990</u>	<u>61.401</u>	<u>15.299.615</u>	<u>2.503.876</u>	<u>(19.840.449)</u>	<u>19.517.433</u>
Stanje, 1. januar 2015. godine	21.492.990	61.401	15.299.615	2.503.876	(19.840.449)	19.517.433
Pokriće gubitka	-	-	-	(2.503.876)	2.503.876	-
Efeki po osnovu rashodovanja osnovnih sredstava	-	-	(97.740)	-	97.740	-
Dobitak tekućeg perioda	-	-	-	4.919.138	-	4.919.138
Stanje, 31. decembar 2015. godine	<u>21.492.990</u>	<u>61.401</u>	<u>15.201.875</u>	<u>4.919.138</u>	<u>(17.238.833)</u>	<u>24.436.571</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2015. godine
(Iznosi u EUR)

Kategorija/Pozicija	Tekuća 2015. godina	Prethodna 2014. godina
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	56.738.852	55.365.325
Prodaja i primljeni avansi	56.732.985	55.362.809
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3.854	925
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	2.013	1.591
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(49.590.948)	(42.080.259)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(17.750.055)	(14.760.462)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(20.483.748)	(14.696.028)
Plaćene kamate	(933.617)	(2.099.491)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(10.423.528)	(10.524.278)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	7.147.904	13.285.066
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	328.324	10.479
Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	327.534	9.927
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	790	552
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.330.224)	(5.280.607)
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(1.330.224)	(5.280.607)
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.001.900)	(5.270.128)
C. Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(6.064.835)	(7.908.762)
Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	(5.322.651)	(6.877.245)
Finansijski lizing	(742.184)	(1.031.517)
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	(6.064.835)	(7.908.762)
D. Neto tok gotovine	81.169	106.176
E. Gotovina na početku izvještajnog perioda	196.837	90.661
H. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	278.006	196.837

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

„Rudnik uglja“ AD, Pljevlja je osnovan 1952. godine Odlukom Narodnog odbora sreza Pljevaljskog kao Preduzeće za istraživanje i proizvodnju uglja. Nakon donošenja Zakona o udruženom radu početkom 1974. godine, Rudnik uglja se konstituše kao Organizacija udruženog rada sa solidarnom odgovornošću. Godine 1979. Društvo se transformiše u Radnu organizaciju koja u svom sastavu ima više osnovnih organizacija udruženog rada. Statusnom promjenom iz 1989. godine Rudnik uglja postaje Društveno preduzeće, a donošenjem Zakona o javnim preduzećima 1990. godine, Rudnik uglja posluje kao Javno preduzeće.

Akcionarsko društvo „Rudnik uglja“, Pljevlja je osnovano Odlukom o transformaciji Javnog preduzeća „Rudnik uglja“, Pljevlja u akcionarsko društvo, broj 03-12190/8 od 28. decembra 1998. godine i upisano u sudski registar kod Privrednog suda u Bijelom Polju pod brojem Fi 1105/98, 18. oktobra 1999. godine.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima Republike Crne Gore („Sl. list RCG“ br. 6/2002), Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 12. februara 2002. godine, pod registarskim brojem 4-0001652/001.

Osnovna djelatnost Društva je vađenje i briketiranje lignita. Društvo takođe može obavljati djelatnosti predviđene važećim Statutom (izgradnja stambenih i nestambenih zgrada, puteva, cjevovoda, priprema gradilišta itd).

Organi upravljanja i rukovođenja Društva su Skupština akcionara, kao najviši organ Društva, Odbor direktora, kao organ upravljanja i rukovođenja Društvom i Izvršni direktor. Skupštinu akcionara čine ovlašćeni predstavnici svih akcionara Društva. Odbor direktora sastoji se od sedam članova koji se biraju na period od jedne godine. Članove Odbora direktora bira Skupština akcionara.

Sjedište Društva je u Pljevljima, Ulica Velimira Jakića broj 6.

Na dan 31. decembra 2015. godine Društvo je imalo 899 zaposlenih radnika na neodređeno vrijeme, dok je tokom godine angažovano do 135 radnika na određeno vrijeme, u zavisnosti od potreba koji je zahtijevao tehnološki proces proizvodnje (31. decembra 2014. godine: 910 zaposlenih radnika na neodređeno vrijeme, odnosno do 125 na određeno vrijeme).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza**

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 69/2005 i „Sl. list CG“ br. 80/2008 i br. 32/2011).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013 godine. Imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Društva, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS i ne mogu se tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama. Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe opreme i ostalih rezervisanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.3. Stalnost poslovanja**

Iako je Društvo za godinu koja se završava 31. decembra 2015. iskazalo akumulirani gubitak u iznosu od EUR 17.238.833, taj gubitak je u odnosu na 31. decembar 2014. godine smanjen za EUR 2.601.616. U istom posmatranom periodu je za iznos EUR 8.940.499 smanjena razlika između kratkoročnih obaveza i obrtnih sredstava, i on na kraju 2015. godine iznosi EUR 20.206.762, dok je na 31. decembar 2014. godine iznosio EUR 29.147.261, što ukazuje da Društvo ulazi u zonu finansijske konsolidacije, čime su značajno smanjene neizvjesnosti u smislu stalnosti poslovanja. Dodatno, Društvo je u toku 2015. godine smanjilo ukupne obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u odnosu na 31. decembar 2014. godine u iznosu od EUR 14.454.656 od čega na dugoročne obaveze otpada EUR 5.685.807 a na kratkoročne obaveze EUR 8.768.849 i to dugoročne obaveze sa EUR 21.979.935 na EUR 16.294.128, a kratkoročne obaveze sa EUR 40.473.127 na EUR 31.704.278.

Društvo je sa intencijom izmirenja obaveza po osnovu zaostalih poreza i doprinosa na zarade zaposlenih, započelo pregovore sa komercijalnim bankama po pitanju dugoročnog kredita, kao i sa Vladom Crne Gore po pitanju realizacije reprograma duga kroz model državne pomoći, čime će se dodatno obezbijediti dalja finansijska stabilizacija. Društvo je 14. aprila 2016. godine podnijelo Ministarstvu ekonomije Crne Gore Zahtjev za dodjelu državne pomoći za izmirenje dospjelih, a neizmirenih poreskih obaveza, po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih u narednom desetogodišnjem periodu.

2.4. Uporedni podaci

Društvo je kao uporedne podatke prikazalo iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava 31. decembra 2014. godine, odnosno iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2014. godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi**

Prihodi se odmjeravaju po pravičnoj vrijednosti primljene naknade ili naknade koja će se primiti i predstavljaju iznose koji se dobijaju za prodate robe i izvršene usluge u toku redovnog poslovanja, umanjene za popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od prodaje priznaju se kada se rizik i korist povezana sa pravom vlasništva prenese na kupca, a to podrazumijeva datum isporuke proizvoda kupcu. Poslovni prihodi se najvećim dijelom odnose na prihode ostvarene prodajom uglja Termoelektrani Pljevlja, pravnim i fizičkim licima.

Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda).

Prihodi od kamata i rashodi kamata se knjiže u korist, odnosno na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.2. Beneficije za zaposlene

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2. Beneficije za zaposlene (nastavak)***Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada*

Društvo je, po Pojedinačnom kolektivnom ugovoru, u obavezi da isplati otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 6 najnižih cijena rada zvanično objavljenih u Crnoj Gori ili trostruke prosječne zarade zaposlenog (u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog povoljnije) i jubilarne nagrade za rad ostvaren u Društvu u skladu sa Odlukom rukovodstva. Dugoročne obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima.

Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju utvrđene su aktuarskim odmjerenjem, nezavisnog aktuara, sa sljedećim pretpostavkama: diskontna stopa 10%, rast zarada 3% i stopa fluktuacije 5%.

3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene. Pozitivne i negativne kursne razlike, koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine, knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

3.4. Porezi i doprinosi**Porez na dobitak*****Tekući porez na dobitak***

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, („Sl. list CG” br. 65/2011, 80/2004, 40/2008, 86/2009, 14/2012 i 61/2013). Stopa poreza na dobitak je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u iskazu o ukupnom rezultatu uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema iskazu o finansijskoj poziciji, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum iskaza o finansijskoj poziciji se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kog će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, poreze po odbitku na kamate plaćene nerezidentima, porez na potrošnju i druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Nematerijalna imovina**

Nematerijalna ulaganja se sastoje od koncesionog prava za eksploataciju mrkolignitnog uglja na eksploatacionom polju Pljevaljski ugljeni basen. Nematerijalna ulaganja koja su nabavljena kapitalizuju se u visini nabavne vrijednosti na dan transakcije. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju u visini nabavne vrijednosti umanjene za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrjeđenje.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja obračunava se proporcionalnom metodom, tokom korisnog vijeka upotrebe i jednaka je fiksnom dijelu godišnje koncesione naknade. Period eksploatacije iznosi 20 godina. Fiksni dio godišnje koncesione naknade u periodu od 2005. do 2025. godine iznosi EUR 672.300.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretninama, postrojenjima i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su po fer vrijednosti. Prilikom nabavke inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Sredstvo izgrađeno u sopstvenoj režiji priznaje se po cijeni koštanja, pod uslovom da ona ne prelazi tržišnu vrijednost. U cijenu koštanja sredstva ne ulaze kamata, administrativni i drugi opšti troškovi, koji se ne mogu direktno pripisati sredstvu.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene dijelova nekretnina, postrojenja i opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), troškovi adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti nekretnina i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih dijelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Društvo priznaje sredstvo po osnovu uklanjanja otkrivke, ako su ispunjeni uslovi:

- a) ako je vjerovatno da će buduća ekonomska korist (poboljšan pristup rudnom ležištu) povezana sa uklanjanjem otkrivke priticati u Društvo,
- b) Društvo može da identifikuje komponentu rudnog ležišta za koje je pristup poboljšan, i
- c) Troškovi koji se odnose na aktivnosti uklanjanja otkrivke koji su povezani sa tom komponentom se mogu pouzdano odmjeriti.

Sredstvo priznato po osnovu aktivnosti uklanjanja otkrivke se računovodstveno obuhvata kao dio vrijednosti postojećeg kopa.

Društvo početno odmjerava sredstvo po osnovu uklanjanja otkrivke po cijeni koštanja, koju čini zbir troškova direktno nastalih iz aktivnosti uklanjanja otkrivke kojim se poboljšava pristup određivoj komponenti rude, uvećanih za alocirane direktno pripisive opšte režijske troškove. Neki prateći radovi se mogu obavljati u isto vrijeme sa obavljanjem proizvodne aktivnosti uklanjanja otkrivke po planu. Troškovi koji su povezani sa takvim pratećim radovima se ne uključuju u troškove sredstava po osnovu uklanjanja otkrivke.

Nakon početnog priznavanja, sredstvo po osnovu uklanjanja otkrivke Društvo knjigovodstveno vodi po cijeni koštanja umanjenoj za amortizaciju i gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti, na isti način kao i postojeći kop, čiji je on sastavni dio.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Društvo je sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine uradilo obračun u skladu sa zahtjevima tumačenja IFRIC 20 – Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi, na osnovu koga je utvrđeno da nema osnova za priznavanje sredstva po osnovu troškova otkrivke, koji mogu biti kapitalizovani.

3.7. Amortizacija

Amortizacija nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme se obračunava na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost na početku godine, kao i na nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opremu stavljene u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Primijenjene stope amortizacije za najznačajnije grupe nekretnina, postrojenja i opreme, određene na bazi korisnog vijeka upotrebe sredstava a koje su bile u primjeni i tokom 2014. godine, su sljedeće:

<u>Glavne grupe opreme</u>	<u>Stopa amortizacije (%)</u>	<u>Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)</u>
Poslovne zgrade	0,67 – 8,33	5,00
Računari i računarska oprema	20,00	30,00
Vozila	15,38	20,00
Namještaj i kancelarijska oprema	12,50	15,00 – 30,00

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG” br. 65/2011, 80/2004, 40/2008, 86/2009, 14/2012 i 61/2013) obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala sredstva primjenom degresivnog metoda. Amortizacija nematerijalnih sredstava – koncesija, za računovodstvene i poreske svrhe, vrši se primjenom proporcionalne metode na osnovu vijeka trajanja tih ulaganja.

Sredstvo po osnovu uklanjanja otkrivke se amortizuje na sistematskoj osnovi, tokom očekivanog korisnog vijeka trajanja određive komponente površinskog rudnog kopa, kome je poboljšan pristup kao rezultat uklanjanja otkrivke. Amortizacija, za računovodstvene i poreske svrhe, vrši se primjenom funkcionalne metode na osnovu vijeka trajanja postojećeg površinskog kopa.

3.8. Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

Na dan iskaza o finansijskoj poziciji, rukovodstvo Društva bi trebalo da analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim iskazima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim iskazima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim iskazima se smanjuje do njegove nadoknadive vrijednosti.

Obezvrjeđenje bi trebalo da se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim iskazima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim iskazima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim iskazima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklom godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje obezvrjeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim iskazima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Rukovodstvo Društva smatra da ne postoje indicije impariteta nekretnine, postrojenja i opreme na dan 31. decembra 2015. godine, odnosno da za pojedine stavke nekretnina, postrojenja i opreme, nadoknadiva vrijednost nije manja od njihove vrijednosti iskazane u finansijskim iskazima Društva, kako se to zahtjeva prema MRS 36 – „Obezvrjeđenje sredstava“ i MRS 16 – „Nekretnine, postrojenja i oprema“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Zalihe**

Zalihe materijala i rezervnih djelova se vode po metodu prosječnih nabavnih cijena ili po neto ostvarivoj prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je niža. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, transportne i ostale zavisne troškove nabavke.

Zalihe robe su iskazane po nabavnim cijenama ili po neto ostvarivoj prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti od toga koja je niža.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto ostvarivu prodajnu vrijednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se otpisuju.

3.10. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u iskazu o finansijskoj poziciji Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Dugoročni plasmani

Dugoročne finansijske plasmane čine učešća u kapitalu drugih kompanija i dati krediti radnicima.

Učešća u kapitalu čine akcije banaka, kotiraju se na berzi i vrednuju po fer vrijednosti. Krediti zaposlenima se vrednuju po iznosu plasiranih sredstava umanjениh za iznos ukupnih uplata. Efekti neprimjenjivanja MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i vrednovanje" po kome se dugoročni krediti vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, po procjeni rukovodstva Društva nemaju materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu mjere se po amortizacionom trošku, koristeći metod efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjения vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza. Finansijska imovina se umanjuje za obezvrjeđenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da je, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjena sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova investicije manja od njene neto sadašnje vrijednosti.

Objektivni dokaz umanjения finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica,
- kašnjenje ili propust u plaćanju ili
- veliku vjerovatnoću da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca umanjuje se upotrebom računa umanjения vrijednosti. Kada je potraživanje od kupca nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjения vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjения vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjения vrijednosti se priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu. Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjения smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjения vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjения vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjения vrijednosti na datum kada je umanjjenje vrijednosti ispravljeno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10. Finansijski instrumenti (nastavak)***Prestanak priznavanja finansijske imovine*

Društvo prestaje da priznaje finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese, odnosno zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Obaveze prema dobavljačima i obaveze po kreditima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope koja aproksimira efektivnu kamatnu stopu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

3.11. Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom na Društvo prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u iskazu o finansijskoj poziciji Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u iskazu o finansijskoj poziciji kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.12. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima važeću zakonsku ili izvedenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada postoji velika vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv sredstava i kada je iznos obaveza pouzdano procijenjen.

3.13. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata revalorizacije, odnosno po osnovu efekata izvršene procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme koju je Društvo izvršilo u skladu sa metodom računovodstvenog obuhvatanja i iskazivanja njihove vrijednosti, koji je dozvoljeni računovodstveni tretman po MRS 16 - „Nekretnine, postrojenja i oprema“. Revalorizaciona rezerva po osnovu procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme može se direktno iskazati kao povećanje neraspoređene dobiti ili kao smanjenje akumuliranog nepokrivenog gubitka u visini realizovanih revalorizacionih rezervi.

Efekat revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme koji je iskazan u revalorizacionim rezervama smatra se realizovanim samo u slučaju izvršene prodaje, odnosno rashodovanja predmetne nekretnine, postrojenja i opreme.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Upravljanje finansijskim rizicima

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

*/i/ Tržišnim rizicima,
/ii/ Riziku likvidnosti i
/iii/ Kreditnom riziku.*

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

Društvo ne koristi derivativne finansijske instrumente u bilo kojoj formi osiguranja protiv gubitaka usled rizika. Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom koji je uspostavljen u Društvu. Sektor finansija i računovodstva se uglavnom fokusira na kreditni rizik i rizik likvidnosti i djeluje u individualnim slučajevima u cilju smanjenja rizika.

/i/ Tržišni rizik

- Rizik od promjene kursa stranih valuta

Društvo nije izloženo riziku od promjene kursa valuta jer obavlja svoje poslovanje u lokalnoj valuti (EUR).

- Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji, kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Rizik Društva od promjena fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od poslovnih banaka u zemlji i inostranstvu. Krediti primljeni po promjenljivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine, Tokom godine koja se završava na dan 31. decembra 2015. godine, obaveze po kreditima sa varijabilnom kamatnom stopom vezane su za EURIBOR.

/ii/ Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru kao i rizik nemogućnosti da se isplate obaveze u roku dospeljeća. Sektor finansija i računovodstva je odgovoran za praćenje nivoa kratkoročnog finansiranja i uravnoteženje potreba kratkoročnog i dugoročnog finansiranja.

/iii/ Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza. Sektor finansija i računovodstva je odgovoran za praćenje kreditnog rizika partnera.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH PROCJENA

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza kao i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza.

U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procjenjivanja, neizvjesnosti na datum iskaza o finansijskoj poziciji koji predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija iskaza o finansijskoj poziciji u sljedećoj finansijskoj godini.

4.1. Amortizacija i stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom vijeku trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Društvo procjenjuje ekonomski vijek na osnovu trenutnih predviđanja.

4.2. Rezervisanja za sudske sporove

Generalno, rezervisanja su u značajnoj mjeri podložna procjenama. Društvo procjenjuje vjerovatnoću da se neželjeni slučajevi mogu dogoditi kao rezultat prošlih događaja i vrši procjenu iznosa koji je potreban da se izmiri obaveza. Iako Društvo poštuje načelo opreznosti prilikom procjene, s obzirom na to da postoji velika doza neizvjesnosti, u određenim slučajevima stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Društvo nije izvršilo rezervisanja u finansijskim iskazima za eventualne obaveze po sudskim sporovima, zbog toga što, po procjeni rukovodstva Društva iako nije sa sigurnošću moguće predvidjeti konačan ishod sporova, Društvo neće biti izloženo materijalno značajnim potencijalnim gubicima po navedenom osnovu.

4.3. Odložena poreska sredstva

Značajna procjena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

4.4. Fer vrijednost

Fer vrijednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primjenom odgovarajućih metoda procjene. Društvo primjenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i pretpostavki. Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i, u slučajevima kada se ocjeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

5. PRIHODI OD PRODAJE

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Prihodi od prodaje uglja:	48.386.426	44.605.418
- u zemlji	46.209.067	43.314.180
- u inostranstvu	2.177.359	1.291.238
Prihodi od prodaje stanova zaposlenim i bivšim zaposlenim (penzionerima)	1.236.731	-
Prihodi od prodaje proizvoda	9.234	11.250
Prihodi od pružanja usluga	118.346	63.017
	<u>49.750.737</u>	<u>44.679.685</u>

Prihodi od prodaje uglja u zemlji sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, najvećim dijelom se odnose na prodaju uglja za proizvodnju električne energije Termoelektrani Pljevlja, u iznosu od EUR 44.626.096 što čini 95,5% ukupne proizvodnje.(31. decembra 2014. godine: EUR 41.893.120). U 2015. godini ukupna prodaja uglja iznosila je 1.734.771 tonu (2014. godina: 1.655.037 tona). Od ukupno prodane količine uglja u 2015. godini, na Termoelektranu „Pljevlja“ odnosi se 1.657.315 tona (2014. godina: 1.604.529 tona).

Planirana i ostvarena prodaja uglja, po količinama, za 2015. godinu, prikazana je u narednom pregledu:

Sortiman	Količina (u tonama)		
	Planirano	Ostvareno	%
Komad	65.000	43.626	67
Kocka	35.000	31.779	91
Sitan uglj	<u>1.700.000</u>	<u>1.659.366</u>	98
- TE „Pljevlja“	1.635.000	1.657.315	101
- Ostali- sitni uglj za široku potrošnju	<u>65.000</u>	<u>2.051</u>	3
Ukupno	<u>1.800.000</u>	<u>1.734.771</u>	<u>96</u>

Prodajne cijene uglja bez PDV-a, za 2015. godinu, prikazane su u narednom pregledu:

Cjenovnik	Cijena po toni – 2015. godine *)	Cijena po toni – 2014. godine
Komad	50,57	56,19
Kocka	48,27	53,63
Sitan uglj		
- TE „Pljevlja“	prosjeck 26,93	prosjeck 26,11
- Ostali kupci	35,00	43,93

*) Novi cjenovnik je u primjeni od 30. marta 2015. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

6. NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrijednost prodane robe u iznosu od EUR 5.269.184 se najvećim dijelom u iznosu od EUR 5.261.255 (2014: 0 DEUR) odnosi na cijenu izgradnje raspodijeljenih stanova (napomena 18). Odlukom Odbora direktora br. 01-2718/51 od 01.aprila 2015. godine izvršena je raspodjela stanova u Stambeno-poslovnom objektu „Stražica“. U pitanju je 78 stanova koje je Društvo izgradilo i prodalo svojim zaposlenima

7. TROŠKOVI MATERIJALA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi osnovnog materijala za izradu – eksploziv	461.797	594.917
Troškovi pomoćnog materijala za izradu	241.422	204.200
Troškovi potrošnog materijala	38.309	43.246
Troškovi kancelarijskog materijala	18.163	18.125
Troškovi otpisa alata i inventara (napomena 19)	22.280	10.482
Troškovi kala, rastura, loma i kvara	10.427	10.690
Troškovi zaštite na radu	63.424	45.436
Troškovi rezervnih djelova	1.084.838	1.019.283
Troškovi auto guma u upotrebi (napomena 19)	668.089	223.670
Troškovi auto guma	27.240	22.860
Troškovi ambalaže	5	-
Troškovi goriva	5.349.467	5.867.665
Troškovi maziva	25.444	25.115
Troškovi rashladnih tečnosti	27.028	34.453
Troškovi ulja	262.000	250.422
Troškovi električne energije	1.867.035	1.892.184
Troškovi sopstvene energije – ugalj	22.936	33.646
Ostali troškovi	3.275	-
	<u>10.193.179</u>	<u>10.296.394</u>

Troškovi auto guma u upotrebi se odnose na stavljanje u upotrebu auto guma nabavljenih kako u tekućoj, tako i u prethodnoj godini. Nabavka auto guma po Biznis planu za 2014. godinu realizovana je tek krajem 2014. godine i iste su evidentirane na zalihama. Gume su stavljene u upotrebu tokom 2015. godine, pa na dan 31. decembra 2015. godine stanje zaliha auto guma iznosi EUR 111.070 (31. decembra 2014. godine: EUR 439.378) (napomena 19).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	11.639.194	11.814.342
Troškovi poreza i doprinosa na teret poslodavca	1.579.704	1.569.761
Troškovi prevoza na rad zaposlenih	291.882	297.342
Troškovi ishrane zaposlenih u proizvodnji	98.689	148.808
Troškovi službenih putovanja	40.532	27.572
Troškovi pomoći zaposlenima	37.590	43.385
Troškovi primanja članova Odbora direktora	198.537	131.232
Troškovi otpremnina po osnovu odlaska u penziju i sporazumnog raskida radnog odnosa	1.070.250	64.150
Troškovi isplate zimmice	455.089	452.080
Troškovi po osnovu ugovora	1.597.304	1.652.649
Troškovi jubilarnih nagrada	12.988	15.773
Troškovi poreza na opraštanje duga (napomena 18)	694.353	-
Ostali lični rashodi	461.638	481.932
	<u>18.177.750</u>	<u>16.699.026</u>

Troškove bruto zarada i naknada zarada ostvario je prosječan broj zaposlenih od 932 radnika, dok je prosječna neto zarada sa startnom zaradom ostvarena u iznosu od EUR 695.

U toku 2015. godine pravo na otpremninu je iskoristilo 73 zaposlena – 5 zaposlenih po osnovu odlaska u penziju u iznosu od EUR 4.833 i 68 zaposlenih po osnovu sporazumnog raskida radnog odnosa u iznosu od EUR 1.065.417.

Planom rada za 2015. godinu predviđena je isplata otpremnina po osnovu sporazumnog raskida radnog odnosa za 100 zaposlenih u ukupnom iznosu od EUR 2.000.000. Projektovana realizacija je da se ukupan broj zaposlenih do kraja trećeg kvartala smanji za 50, a potom za dodatnih 50 do kraja godine. Kako je program dobrovoljnog odlaska usvojen na sastanku Odbora direktora 07. oktobra 2015. godine, a realizovan krajem decembra, to su troškovi zarada za 50 zaposlenih dodatno opteretili rashode za period od 6 mjeseci.

Troškovi po osnovu ugovora, koji za godinu koja se završava 31. decembra 2015.godine iznose EUR 1.597.304 se najvećim dijelom od EUR 1.507.122 odnose na naknade po ugovorima koje su podrazumjevale smanjenje broja zaposlenih u službi obezbeđenja za 28 radnika počev od januara 2015. godine, a realizacija se desila u julu 2015. godine. Takođe, u trećem kvartalu intenzivirani su radovi na izmještanju cjevovoda, vodosabirnika i uklanjanju objekata u zoni rudarskih radova, što je zbog težine poslova i visoke prosječne starosti zaposlenih u Društvu iziskivalo privremeno angažovanje dodatne radne snage, kao i permanentno veliki broj stalno zaposlenih na bolovanju

Prodajom stanova na kredit pod povoljnijim uslovima je značilo umanjeње zaduženja zaposlenih za kupljene stanove u ukupnom iznosu od EUR 4.787.518 (napomena 18) na koje je obračunat porez u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list CG“ br. 14/12, 06/13, 62/13, 60/14 i 79/15) u iznosu od EUR 694.353. Na porez je obračunat i prirez na porez u iznosu od EUR 90.266.

Ostali lični rashodi koji za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine iznose EUR 461.637 (2014. godine: EUR 481.932) se najvećim dijelom u iznosu od EUR 440.614 (2014. godina: EUR 449.557) odnose na pomoći penzionerima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi amortizacije (napomena 15 i 16)	5.193.846	5.578.516
Troškovi dugoročnih rezervisanja-rekultivacija (napomena 25)	1.585.925	119.138
Troškovi dugoročnih rezervisanja-otpremnine i jubilarne nagrade (napomena 25)	-	377.725
Troškovi rezervisanja za promjenljivi dio koncesione naknade	538.532	444.308
	<u>7.318.303</u>	<u>6.519.687</u>

Obračun troškova rezervisanja za rekultivaciju spoljašnjeg odlagališta "Jagnjilo" u iznosu od EUR 1.585.925 (2014: EUR 119.138) je urađen na osnovu analize i procjene Sektora proizvodnje, Služba tehničke pripreme, a na bazi podataka o površinama na kojima je izvršena eksploatacija i na kojima postoji obaveza rekultivacije u budućem periodu.

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi transportnih i PTT usluga	95.289	69.852
Troškovi usluga održavanja	207.769	684.091
Troškovi reklame, propagande i sajmovi	2.460	2.651
Troškovi osvajanja nove proizvodnje	1.435	302
Troškovi premija osiguranja	159.261	178.030
Troškovi zdravstvenih usluga	21.187	1.329
Troškovi usluga na izradi učinka	2.439.780	1.543.667
Troškovi poreza na promet nepokretnosti	4.557	117
Troškovi reprezentacije	14.389	21.336
Troškovi stručnog usavršavanja	12.290	1.518
Troškovi komunalnih usluga	86.798	99.527
Troškovi revizije	22.712	39.272
Troškovi advokatskih usluga i usluga vještačenja	75.395	42.017
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	41.381	54.921
Troškovi ulaganja u licence	36.383	43.306
Troškovi poreza i doprinosa na ostala primanja	589.625	482.753
Troškovi fizičkog obezbjeđenja rudnika	380.477	296.022
Troškovi poreza na imovinu	1.107.884	1.034.092
Troškovi doprinosa za stambenu izgradnju	713.373	715.764
Troškovi taksi (sudskih, administrativnih)	10.499	6.479
Troškovi na sanaciji saobraćajnice	45.948	9.227
Troškovi naknada po sudskom rješenju za eksproprijaciju	821	320.174
Troškovi naknada za korišćenje puteva	4.874	4.601
Troškovi članarina	41.712	37.405
Troškovi PDV-a bez prava na odbitak	11.059	13.796
Troškovi projektovanja	115.807	69.239
Ostali poslovni rashodi	103.743	96.653
	<u>6.346.908</u>	<u>5.868.141</u>

U strukturi troškova na izradi učinaka su najvećim dijelom obuhvaćene usluge angažovanja mehanizacije (bager, buldozer i dva dampera) po ugovorima sa "Atlas Montenegro" d.o.o. Nikšić u iznosu EUR 1.283.734 i iznos od EUR 1.144.348 koji se odnosi na ulaganja na otkrивci površinskog kopa lokacije bivše Fabrike cementa (napomena 16).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI (nastavak)

Usluge održavanja u 2015. godini iznose EUR 207.769 i na znatno su nižem nivou u odnosu na prethodnu godinu (2014: EUR 684.091) jer su istekle obaveze po osnovu ugovora o održavanju sa "Lagerom" d.o.o. Posušje.

Troškovi poreza na imovinu obračunati su na osnovu Rješenja za porez na zemljište i građevinske objekte shodno Zakonu o porezu na nepokretnost uz primjenu stope iz Odluke o porezu na nepokretnost (opštinski propisi). Na rješenje za porez na zemljište za 2015. godinu, kao i prethodne godine, uložena je žalba i vodi se upravni postupak.

Troškovi doprinosa za stambenu izgradnju u iznosu od EUR 713.373 se odnose na 6% izdvajanja na mjesečnu bruto zaradu zaposlenih.

11. FINANSIJSKI PRIHODI/RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
<i>Prihodi od kamata</i>	5.195	22.069
<i>Rashodi od kamata</i>		
- po osnovu uzetih kredita	845.232	1.355.683
- po osnovu lizinga	44.921	121.325
- zatezних kamata za neblagovremeno plaćanje dospjelih obaveza	14	133.592
- po osnovu javnih prihoda - PDV, koncesija i drugi	40.296	26.323
- po osnovu dužničko - povjerilačkih odnosa	198	9.732
- iz ranijih godina	8.024	1.306
- porez po odbitku	52.993	149.500
- ostali rashodi kamata	2.935	3.061
	994.613	1.800.522
	989.418	1.778.453

12. OSTALI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Prihodi od prodaje materijala	146.252	23.222
Viškovi	791	1.641
Prihodi od smanjenja obaveza	126	16.287
Ukidanje dugoročnih rezervisanja za rekultivaciju (napomena 25)	128.140	-
Ukidanje dugoročnih rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade (napomena 25)	302.108	5.820
Prihodi od ugovornih kazni	77.212	-
Prihodi od smanjenja obaveza iz ranijih godina	1.110	317.954
Prihodi od usklađivanja vrijedosti potraživanja sa kupcima (napomena 20)	35.047	32.222
Ostali prihodi	2.921	3.021
	693.707	400.167

U 2015. godini izvršeno je ukidanje rezervisanja u iznosu od EUR 128.140, a odnosi se na površine PK "Potrlica", gdje je izvršeno rekultivisanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

13. OSTALI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi po osnovu rashodovanja zaliha	8.433	-
Troškovi otpisa potraživanja od zaposlenih za stambene kredite	16.687	8.593
Manjkovi	-	187
Rashodi razlike zarada iz prethodnih perioda	69.436	129.356
Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda	12.647	7.112
Ostala davanja u naturalnom obliku - ugalj za dan rudara	30.841	26.234
Troškovi proslave – dan rudara	20.748	21.940
Troškovi kazni i izvršenja po sudskim presudama	44.842	34.434
Rashodi naknadnih šteta	103.238	135.435
Troškovi sponzorstva	68.000	85.500
Troškovi donacija	150.772	136.312
Troškovi rashodovanja građevinskih objekata	228.308	445.904
Obezvrijeđenje vrijednosti rezervnih djelova	19.836	529.495
Obezvrijeđenje vrijednosti alata i inventara	22.507	50.494
Ostali rashodi	4.019	13.449
Obezvrijeđenje vrijednosti potraživanja za avanse	124.718	-
Obezvrijeđenje dugoročnih kredita datih zaposlenima	603.307	-
Troškovi po osnovu otpisa potraživanja	76.311	-
	<u>1.604.650</u>	<u>1.624.445</u>

Rashodi razlike isplaćenih zarada iz prethodnog perioda u iznosu od EUR 69.436 (2014: EUR 129.356) se odnose na razlike za manje isplaćene naknade zarada u prethodnim godinama, a po osnovu presuda Osnovnog suda u Pljevljima u sporovima koje su protiv Društva pokrenula fizička lica, zaposleni i bivši zaposleni u Društvu.

Troškovi rashodovanja građevinskih objekata u vrijednosti od EUR 228.308 (2014: EUR 445.904) se najvećim dijelom odnose na srušene nekretnine - saobraćajnice u dužini 400 m koja, zbog pojave klizišta na sjeverozapadnom dijelu P.K. "Potrica", više nije za upotrebu.

Iznos od EUR 124.718 se odnosi na ispravljeno potraživanje po osnovu datih avansa komitentu "Crnogorskoj autokući" za nabavku cistijerne za gorivo Mercedes AXOR 1823 K4x4. Kako je ugovoreni rok za isporuku istekao (13 mjeseci od datuma kada je potpisan Ugovor, odnosno od 25. decembra 2013. godine), Društvo je podnijelo mjenicu za naplatu potraživanja i predmet je predat izvršitelju.

Troškovi sponzorstva koji za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine iznose EUR 68.000 (2014. godina: EUR 85.500) i odnose se u cjelosti na finansiranja sportskih klubova.

14. POREZ NA DOBITAK

a) Porez na dobitak

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Tekući porez na dobit	(1.017.171)	-
Odloženi poreski prihodi perioda	83.154	162.518
Stanje na kraju godine	<u>(934.017)</u>	<u>162.518</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

14. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

b) Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit po finansijskim iskazima Društva i poreskom bilansu

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Dobitak u iskazu o ukupnom rezultatu prije oporezivanja	5.853.154	2.341.358
Poreska stopa 9%	526.784	210.722
Efekat korekcije iz prethodnog perioda	-	(82.088)
Efektivi usklađivanja rashoda za poreske svrhe	566.491	18.652
Oprema koja se ne priznaje u poreske svrhe	(480)	(171)
Naknadno priznati poreski kredit na iz prethodnog perioda	(76.584)	(287.500)
Ostalo	(82.194)	(22.133)
	<u>934.017</u>	<u>(162.518)</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>15,96%</i>	<i>6,94%</i>

c) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu EUR 468.398 (31. decembra 2014. godine: EUR 551.552) odnose se na odbitne privremene razlike između poreske osnovice po kojoj se nekretnine, postrojenja i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim iskazima Društva.

d) Nepriznata odložena poreska sredstva

Nepriznata odložena poreska sredstva koja su povezana sa poslovnim poreskim gubicima i koja se mogu koristiti u narednih pet godina, a koja nisu priznata zbog neizvjesnosti vezanih za pitanje da li će na raspolaganju biti dovoljno dobiti iz poslovanja da apsorbiraju akumulirane poslovne poreske gubitke, prikazana su u sljedećem pregledu, po godinama nastanka i isteka:

Godina nastanka	Godina Isteka	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
2012	2017	-	850.936
		<u>-</u>	<u>850.936</u>

15. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	(Iznosi u EUR) Koncesija
Nabavna vrijednost	
Stanje, 1. januara 2014. godine	13.446.000
Stanje, 31. decembra 2014. godine	<u>13.446.000</u>
Stanje, 31. decembra 2015. godine	<u>13.446.000</u>
Ispravka vrijednosti	
Stanje, 1. januara 2014. godine	5.714.550
Amortizacija (napomena 9)	672.300
Stanje, 31. decembra 2014. godine	<u>6.386.850</u>
Amortizacija (napomena 9)	672.300
Stanje, 31. decembra 2015. godine	<u>7.059.150</u>
Neotpisana vrijednost na dan:	
- 31. decembra 2015. godine	<u>6.386.850</u>
- 31. decembra 2014. godine	<u>7.059.150</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2015. godine****15. NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)**

Nematerijalna ulaganja se sastoje od koncesionog prava za eksploataciju mrkolignitnog uglja na eksploatacionom polju Pljevaljski ugljeni basen.

Odlukom Ministarstva za rudarstvo i geološka istraživanja Crne Gore o produženju prava na eksploataciju mrkolignitnog uglja na eksploatacionom polju Pljevaljski ugljeni basen, od 2. februara 2006. godine, produžava se period eksploatacije uglja od strane „Rudnika uglja“ AD, Pljevlja u pomenutom basenu na sljedećih 20 godina.

U okviru eksploatacionog polja nalaze se reviri: Potrlica, Cementara, Kalušići, Komini, Grevo, Borovica, Rabitlje i Šumani.

Društvo je dužno da na dobijeno pravo na eksploataciju plaća koncesionu naknadu koja se sastoji iz stalnog i promjenljivog dijela.

Ukupan iznos stalnog dijela koncesione naknade određen je u visini EUR 672.300 godišnje za period od 2005. do 2011. godine i EUR 1.344.600 godišnje za period od 2012. do 2025. godine. Tokom 2012. godine je potpisan Aneks ugovora sa Vladom Crne Gore – Ministarstvo ekonomije od 12. jula 2012. godine kojim je utvrđen iznos stalnog dijela koncesione naknade u visini EUR 13.446.000 odnosno EUR 672.300 godišnje. Godišnji iznos stalnog dijela koncesione naknade uplaćivaće se u jednakim polugodišnjim ratama, najkasnije do kraja juna, odnosno decembra tekuće godine.

Promjenljivi dio koncesione naknade obračunava se godišnje i iznosi 2.5% od godišnje vrijednosti proizvodnje. Godišnja vrijednost proizvodnje obračunava se na osnovu ostvarene godišnje proizvodnje uglja i ostvarene prosječne godišnje prodajne cijene proizvoda. Nadležno ministarstvo može za obračun godišnje proizvodnje koristiti i statističke podatke o prosječnim godišnjim prodajnim cijenama ove vrste proizvoda ostvarenim na domaćem tržištu. Dokumentaciju za obračun promjenljivog dijela naknade koncesionar će dostavljati nadležnom ministarstvu najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu. Promjenljivi dio naknade plaća se u iznosu koji prelazi iznos godišnjeg stalnog dijela naknade.

Obezbjedeње potraživanja na ime naknade za eksploataciju uglja je hipoteka prvog reda na nepokretnoj imovini Društva (napomena 16).

Ugovor o produženju prava na eksploataciju mrkolignitnog uglja na eksploatacionom polju Pljevaljski ugljeni basen, broj 01-1025/1, zaključen je 21. marta 2006. godine između „Rudnik uglja“ AD, Pljevlja i Ministarstva za rudarstvo i geološka istraživanja Republike Crne Gore. Eksploatacija uglja se obavlja po koeficijentu iskorišćenosti uglja iz ležišta u iznosu od 90%. Ugovorom je definisano da će se od utvrđenih količina uglja prvenstveno podmirivati potrebe Termoelektrane „Pljevlja“. Društvo ima obavezu da nakon obavljene eksploatacije izvrši rekultivaciju eksploatacionih prostora u skladu sa projektima rekultivacije.

Eksploatacija (proizvodnja) uglja obavlja se u dva postojeća revira, organizaciono postavljena kao Radna jedinica Površinski kopovi i to:

- Površinski kop „Potrlica“ i
- Površinski kop „Borovica“.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja obračunava se proporcionalnim metodom, tokom korisnog vijeka upotrebe i jednaka je fiksnom dijelu godišnje koncesione naknade.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	(Iznosi u EUR)							
	Zemljište	Građevinski objekti	Vanposlovni objekti	Osnovna sredstva uzeta u lizing	Oprema i ostala sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Dati avansi za osnovna sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost								
Stanje, 1. januar 2014. godine	20.706.900	27.768.028	67.678	18.762.496	67.447.157	10.543.674	90.518	145.386.451
Nove nabavke tokom godine	-	-	-	-	-	2.161.327	481.979	2.643.306
Aktiviranja osnovnih sredstava	3.890	539.414	-	-	2.699.919	(3.243.223)	-	-
Rashodovanje i otuđenje	-	(2.867.361)	(16.775)	-	(3.654.573)	-	-	(6.538.709)
Prenos na troškove	-	-	-	-	-	(1.144.348)	-	(1.144.348)
Ostali prenos	-	-	-	-	-	-	(448.455)	(448.455)
Stanje, 31. decembar 2014. godine	<u>20.710.790</u>	<u>25.440.081</u>	<u>50.903</u>	<u>18.762.496</u>	<u>66.492.503</u>	<u>8.317.430</u>	<u>124.042</u>	<u>139.898.245</u>
Stanje, 1. januar 2015. godine	20.710.790	25.440.081	50.903	18.762.496	66.492.503	8.317.430	124.042	139.898.245
Nove nabavke tokom godine	-	-	-	-	-	1.504.384	261.630	1.766.014
Aktiviranja osnovnih sredstava	151.079	76.945	-	-	957.977	(1.186.001)	-	-
Rashodovanje i otuđenje	(1.080)	(304.411)	-	-	(1.448.157)	(5.384.299)	-	(7.137.947)
Prenos na troškove	-	-	-	-	-	(1.144.348)	-	(1.144.348)
Ostali prenos	(24.345)	-	-	(11.739.432)	11.089.436	(4)	(164.354)	(838.699)
Stanje, 31. decembar 2015. godine	<u>20.836.444</u>	<u>25.212.615</u>	<u>50.903</u>	<u>7.023.064</u>	<u>77.091.759</u>	<u>2.107.162</u>	<u>221.318</u>	<u>132.543.265</u>
Ispravka vrijednosti								
Stanje, 1. januar 2014. godine	-	6.969.406	67.678	13.439.991	55.866.771	-	-	76.343.846
Amortizacija (napomena 9)	-	737.299	-	850.399	3.318.518	-	-	4.906.216
Rashodovanje	-	(1.664.048)	(16.775)	-	(3.649.136)	-	-	(5.329.959)
Stanje, 31. decembar 2014. godine	-	<u>6.042.657</u>	<u>50.903</u>	<u>14.290.390</u>	<u>55.536.153</u>	-	-	<u>75.920.103</u>
Stanje, 1. januar 2015. godine	-	6.042.657	50.903	14.290.390	55.536.153	-	-	75.920.103
Amortizacija (napomena 9)	-	636.621	-	828.710	3.056.213	-	-	4.521.544
Ispravka	-	-	-	(9.067.463)	8.417.465	-	124.718	(525.280)
Rashodovanje	-	(76.102)	-	-	(1.444.931)	-	-	(1.521.033)
Stanje, 31. decembar 2015. godine	-	<u>6.603.176</u>	<u>50.903</u>	<u>6.051.637</u>	<u>65.564.900</u>	-	<u>124.718</u>	<u>78.395.334</u>
Neotpisana vrijednost na dan:								
- 31. decembra 2015. godine	<u>20.836.444</u>	<u>18.609.439</u>	-	<u>971.427</u>	<u>11.526.859</u>	<u>2.107.162</u>	<u>96.600</u>	<u>54.147.931</u>
- 31. decembra 2014. godine	<u>20.710.790</u>	<u>19.397.424</u>	-	<u>4.472.106</u>	<u>10.956.350</u>	<u>8.317.430</u>	<u>124.042</u>	<u>63.978.142</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su po fer vrijednosti.

Nova ulaganja u zemljišta koja sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 151.079 se najvećim dijelom odnose na vansudska poravnanja sa vlasnicima zemljišta ukupne površine 20.338m² i vrijednosti EUR 148.017.

Vrijednost građevinskih objekata je povećana za EUR 76.945 i to najvećim dijelom dogradnjom objekta upravne zgrade Potrica u iznosu od EUR 61.393.

Najznačajnije stavke od aktivirane opreme sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, u ukupnom iznosu od EUR 957.978 odnose se najvećim dijelom na sljedeće: kapitalni remont jednog dampera Perlini 665 u vrijednosti EUR 312.000 (dobavljač „Atlas Montenegro“ Nikšić); Grejder Catapilar u vrijednosti EUR 350.000 (dobavljač „Teknoxgroup“); serverska aplikacija za praćenje podataka u vrijednosti EUR 152.604 (dobavljač „Nanotronic“ Pljevlja); srednjenaponsko postrojenje NXPLUS 35kV u vrijednosti EUR 30.431 (dobavljač „Simens“ Beograd) i četiri Lade Nive u vrijednosti EUR 31.597 (dobavljač „MonteLADA S&B“ d.o.o. Nikšić)

Najvrednija oprema u vlasništvu Društva odnosi se na mehanizaciju i mašine za vađenje uglja.

Osnovna sredstva u pripremi sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, u iznosu od EUR 2.107.162 najvećim dijelom se odnose na stambeni prostor u iznosu od EUR 1.751.980.

Po predlogu popisne komisije na dan 31. decembra 2015. godine, Društvo je rashodovalo građevinske objekate i opremu u vrijednosti od EUR 1.752.568, koji se najvećim dijelom odnose na rashod saobraćajnice – plato Doganje u iznosu od EUR 304.411 i rashod jednog dampera i dva buldožera, u ukupnom iznosu od EUR 1.272.107.

Odlukom Odbora direktora br. 01-2718/51 od 01.aprila 2015. godine izvršena je raspodjela stanova u Stambeno-poslovnom objektu „Stražica“ i po tom osnovu su smanjene investicije u toku u iznosu od EUR 5.384.299.

Obezbjedeđeje potraživanja na ime naknade za eksploataciju uglja je hipoteka prvog reda na cjelokupnoj nepokretnoj imovini Društva.

Kao sredstva obezbjeđeje za kredit potpisan između Erste grupacije koju sačinjavaju Erste banka AD, Podgorica i Erste bank DD, Rijeka i Društva u iznosu od EUR 15.000.000 upisane su hipoteke na zemljištu ukupne površine 267.540 m², nekategorisanim putevima površine 772.462 m² i stambenim prostorima ukupne površine 149m² u listu nepokretnosti broj 272 u katastarskoj Opštini Crljenice.

Kao sredstva obezbjeđeje za kredit između Atlas banke AD, Podgorica i Društva u iznosu od EUR 3.000.000 upisane su hipoteke na zemljištu ukupne površine 19.272 m² i nepokretnostima površine 1.630 m² u listu nepokretnosti 2268 u katastarskoj Opštini Pljevlja.

17. UČEŠĆA U KAPITALU

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	5.623	5.412
Minus: Obezvrjeđeje učešća u kapitalu	(3.423)	(2.779)
	<u>2.200</u>	<u>2.633</u>

Učešća u kapitalu sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, u iznosu od EUR 2.200 (31. decembra 2014. godine: EUR 2.633), odnose se na akcije Prve banke Crne Gore – osnovane 1901. AD, Podgorica. Društvo posjeduje 44 akcije Prve banke Crne Gore – osnovane 1901. AD, Podgorica, koje su vrednovane po tržišnoj cijeni na Montenegroberzi AD, Podgorica, koja na dan 31. decembra 2015. godine iznosi EUR 50,00 (31. decembra 2014. godine: EUR 59,85).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

18. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Ostali dugoročni finansijski plasmani sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, u iznosu od EUR 745.834 (31. decembra 2014. godine: EUR 156.256) odnose se na:

- Stambene kredite zaposlenima odobranim do 2008. godine u iznosu od EUR 125.456. Iznos odobrenog kredita se umanjuje za 3,5% za svaku godinu efektivnog radnog staža korisnika kredita i njegovog bračnog druga, koji je ostvaren u Društvu.
- Kredite za kupovinu stanova u iznosu od EUR 620.378 po osnovu ugovora sklopljenih u toku 2015. godine o prodaji 78 stanova Stambeno-poslovnog objekta „Stražica”. Sredstvo obezbeđenja po ovim kreditima je upisana hipoteka u listove nepokretnosti. Ukupno kreditno zaduženje u iznosu od EUR 4.071.750 je umanjeno, na osnovu Pravilnika o rješavanju stambenih potreba radnika za iznos od EUR 2.600.040. Preostalo beskamatno zaduženje po ovom osnovu iznosi EUR 1.471.710, sa otplatom na 120 jednakih mjesečnih rata. Do 31. decembra 2015. godine uplaćen je iznos od EUR 105.541 i urađen diskont po kreditima u iznosu od EUR 603.307 (napomena 13). Dio potraživanja, po osnovu beskamatnih kredita datih zaposlenima za kupovinu stanova, koji dopijevaju do godinu dana iznose EUR 142.484 (napomena 21).

19. ZALIHE

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
<i>Zalihe u magacinu</i>		
- Osnovni materijal	561.001	604.040
- Rezervni djelovi	3.019.207	2.993.922
- Kancelarijski materijal	5.530	6.085
- Inventar	51.628	50.503
- Auto gume	111.070	439.378
- Ambalaža	3.500	3.500
- Auto-gume namijenjene prodaji	50.550	32.946
- Gorivo i mazivo	133.766	176.908
- Roba u bifeu	1.222	995
	<u>3.937.474</u>	<u>4.308.277</u>
<i>Ispravka vrijednosti zaliha</i>		
- Materijal	(22.433)	(17.529)
- Rezervni djelovi	(549.331)	(529.495)
- Inventara i auto guma	(50.568)	(32.965)
	<u>(622.332)</u>	<u>(579.989)</u>
<i>Zalihe u upotrebi</i>		
- Inventar u upotrebi	285.328	286.267
- Auto gume u upotrebi	1.582.090	1.276.702
- Ambalaža u upotrebi	6.096	6.096
	<u>1.873.514</u>	<u>1.569.065</u>
<i>Ispravka vrijednosti zaliha u upotrebi</i>		
- Inventar u upotrebi	(285.328)	(286.267)
- Auto gume u upotrebi	(1.582.090)	(1.276.702)
- Ambalaža u upotrebi	(6.096)	(6.095)
	<u>(1.873.514)</u>	<u>(1.569.064)</u>
Dati avansi	<u>8.072</u>	<u>45.257</u>
	<u>3.323.214</u>	<u>3.773.546</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

19. ZALIHE (nastavak)

Promjene na ispravci vrijednosti zaliha za 2015. i 2014. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2015.	2014.
Stanje na početku godine	1.569.064	1.606.330
Ispravka vrijednosti toku godine (napomena 7)	690.369	234.152
Smanjenje ispravke u toku godine po osnovu rashodovanja zaliha u upotrebi	(385.919)	(271.418)
Stanje na kraju godine	<u>1.873.514</u>	<u>1.569.064</u>

20. POTRAŽIVANJA

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Potraživanja od pravnih lica:		
- u zemlji	5.231.327	4.480.442
- u inostranstvu	92.608	119.118
	<u>5.323.935</u>	<u>4.599.560</u>
Potraživanja od državnih organa	616.455	491.182
Potraživanja od zaposlenih za isplaćene otpremnine	312.608	312.407
Potraživanja od zaposlenih za kasu uzajamne pomoći i telefon	204.785	202.376
Potraživanja od zaposlenih i penzionera za ugaj	286.975	239.713
Potraživanja za kamatu	498.126	498.126
Potraživanja od sindikata	49.818	104.657
Potraživanja po sudskim sporovima	90.415	42.328
Potraživanja po osnovu datih depozita za eksproprijaciju zemljišta	336.962	21.881
Ostala potraživanja	2.635	51.690
	<u>2.398.779</u>	<u>1.964.360</u>
<i>Minus: Ispravka vrijednosti potraživanja</i>		
- potraživanja od kupaca	(156.484)	(191.859)
- potraživanja za kamate	(498.126)	(498.126)
	<u>(654.610)</u>	<u>(689.985)</u>
	<u>7.068.104</u>	<u>5.873.935</u>

Sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, potraživanja od kupaca u zemlji za ugaj u iznosu od EUR 5.231.327 (31. decembar 2014. godine: EUR 4.480.442) najvećim dijelom se sastoje od potraživanja po osnovu isporuke uglja Termoelektrani „Pljevlja“, i to u vrijednosti od EUR 4.999.776 (2014: EUR 4.250.237).

Promjene na ispravci vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa za 2015. i 2014. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2015.	2014.
Stanje na početku godine	689.985	725.581
Ispravka vrijednosti u toku godine (napomena 12)	14.314	18.980
Naplata u toku godine (napomena 12)	(49.361)	(51.202)
Isknjižavanje otpisanih potraživanja u toku godine	(328)	(3.374)
Stanje na kraju godine	<u>654.610</u>	<u>689.985</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

20. POTRAŽIVANJA (nastavak)

Potraživanja za kamatu sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, iznose EUR 498.126 i u cjelosti se odnose na potraživanja od Energetike d.o.o. Kragujevac, Srbija, po osnovu zatezne kamate za neblagovremeno plaćanje obaveza po osnovu isporuke uglja u periodu od 27. jula 1998. do 20. marta 2009. godine, po presudi Višeg Trgovinskog suda u Beogradu, od 9. marta 2006. godine. Društvo je izvršilo ispravku vrijednosti cjelokupnog iznosa potraživanja starijih od godinu dana od Energetike d.o.o. Kragujevac, Srbija.

21. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Tekuće dospjeće dugoročnih finansijskih plasmana	142.484	-
Depoziti kod poslovnih banaka u zemlji	-	226.248
	<u>142.484</u>	<u>226.248</u>

Kratkoročni finansijski plasmani koji sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 142.484 se odnose na tekuće dospjeće beskamatnih kredita datih zaposlenima za kupovinu stanova (napomena 18).

Kratkoročni finansijski plasmani koji sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine u iznosu EUR 226.248 se odnose na depozite kod Atlas banke AD, Podgorica uvećane za pripadajuće kamate, i to: depozit u iznosu od EUR 176.024, oročen na period od 6 mjeseci, koji se obnavlja, sa kamatnom stopom od 6% na godišnjem nivou i depozit u iznosu od EUR 50.224, oročen na period od 3 mjeseca, koji se obnavlja, sa kamatnom stopom od 3,5% na godišnjem nivou. Navedeni depoziti su u cjelosti razročeni na dan 31. januara 2015. godine, odnosno 30. marta 2015. godine.

22. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Blagajna	843	345
Tekući računi	155.921	178.766
Devizni računi	48.686	17.023
Ostala novčana sredstva	72.556	703
	<u>278.006</u>	<u>196.837</u>

23. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST I AVR

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Unaprijed plaćene premije osiguranja	70.049	46.822
Ostala razgraničenja - razgraničene obaveze	63.543	94.246
Razgraničeni troškovi za pomoć penzionerima (napomena 27)	552.116	1.114.232
	<u>685.708</u>	<u>1.255.300</u>

Odlukom Skupštine akcionara br. 01-9027/10 od 11. septembra 2013. godine iskazana je dugoročna obaveza – pomoć penzionerima za rješavanje stambenih pitanja sa isplatom u 6 polugodišnjih rata. U toku 2015. godine isplaćene su 2 rate po navedenom osnovu u iznosu od EUR 552.116.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

24. AKCIJSKI KAPITAL

	31. decembar 2015.			31. decembar 2014.		
	Broj akcija	%	Vrijednost	Broj akcija	%	Vrijednost
A2A S.p.a. Brescia, Italy	2.000.000	39,49	8.487.800	2.000.000	39,49	8.487.800
Crna Gora	1.575.632	31,11	6.686.825	1.575.632	31,11	6.686.825
Aco Đukanović	599.798	11,84	2.545.483	594.765	11,74	2.524.123
Podravska banka d.d. Ljubljana	17.780	0,35	75.457	17.780	0,35	75.457
Carine d.o.o. Podgorica	10.000	0,2	42.439	10.000	0,20	42.439
Montinvest d.o.o. Podgorica	2.230	0,04	9.464	2.230	0,04	9.464
Artemia	1.050	0,02	4.456	1.050	0,02	4.456
Montenegro Sat d.o.o. Podgorica	1.000	0,02	4.244	1.000	0,02	4.244
Tehno Lux d.o.o. Podgorica	500	0,01	2.122	500	0,01	2.122
Montex	420	0,01	1.782	420	0,01	1.782
Zbirni kastodi računi	55.835	1,10	236.958	56.502	1,12	239.789
Ostali akcionari	800.198	15,80	3.395.960	804.564	15,89	3.414.489
Ukupno	5.064.443	100	21.492.990	5.064.443	100	21.492.990

Na dan 31. decembra 2015. godine, akcijski kapital Društva sastoji se od 5.064.443 obične akcije sa pravom glasa, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 4,2439. Akcije Društva se kotiraju na Montenegroberzi u Crnoj Gori. Tržišna vrijednost akcija Društva na dan 31. decembra 2015. godine iznosi EUR 3,5000 (31. decembra 2014. godine: EUR 3,4000).

25. DUGOROČNA REZERVISANJA

	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Dugoročna rezervisanja za troškove rekultivacije zemljišta	3.326.923	1.869.138
Dugoročna rezervisanja za otpremnine zaposlenih	2.780.231	3.349.245
Dugoročna rezervisanja za jubilarne nagrade	346.669	456.583
	6.453.823	5.674.966

Zakonom o rudarstvu Crne Gore propisano je da je Društvo, koje je steklo odobrenje za eksploataciju, dužno da u toku i po završetku izvođenja radova na eksploataciji mineralnih sirovina privede zemljište na eksploatacionom polju namjeni, prema projektu rekultivacije zemljišta, odnosno da preduzme mjere zaštite životne sredine sadržane u elaboratu procjene uticaja na životnu sredinu na koji je od strane organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine i zaštite voda, data saglasnost u skladu sa zakonom. Dugoročna rezervisanja za troškove rekultivacije zemljišta sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, odnose se na sljedeće zemljište:

- Površinski kop „Potrlica“ – EUR 32.012
- Površinski kopovi „Ljuće-Šumani“ – EUR 382.802
- Spoljašnje odlagalište „Grevo“ – EUR 762.624
- Spoljašnje odlagalište „Jagnjilo“ – EUR 2.149.485

Dugoročne obaveze po osnovu rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju utvrđene su aktuarskim odmjerenjem, sa sljedećim pretpostavkama: diskontna stopa 10%, rast zarada 3% i stopa fluktuacije 5%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

25. DUGOROČNA REZERVISANJA (nastavak)

Po kolektivnom ugovoru, Društvo dodjeljuje jubilarne nagrade zaposlenima, povodom 10, 20, 30 i 40 godina radnog staža u Društvu, i to:

- za 10 godina rada u visini od 3 najniže cijene rada u Društvu;
- za 20 godina rada u visini od 4 najniže cijene rada u Društvu;
- za 30 godina rada u visini od 5 najnižih cijena rada u Društvu;
- za 40 godina rada u visini od 6 najnižih cijena rada u Društvu.

Promjene na dugoročnim rezervisanjima za 2015. i 2014. godinu prikazane su u sljedećoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2015.	2014.
Stanje na početku godine	5.674.966	5.250.192
Povećanje u toku godine – troškovi rekultivacije (napomena 9)	1.585.925	119.138
Smanjenje u toku godine – troškovi rekultivacije (napomena 12)	(128.140)	-
Povećanje u toku godine – otpremnine i jubilarne nagrade (napomena 9)	-	377.725
Korišćenje u toku godine – otpremnine i jubilarne nagrade	(376.820)	(66.269)
Ukidanje u toku godine – otpremnine i jubilarne nagrade (napomena 12)	(302.108)	(5.820)
Stanje na kraju godine	<u>6.453.823</u>	<u>5.674.966</u>

26. DUGOROČNI KREDITI

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Dugoročni krediti u zemlji	4.209.932	8.964.193
Dugoročni krediti u inostranstvu	4.334.829	6.793.219
Minus: Tekuće dospjeće obaveza po osnovu dugoročnih kredita	(5.693.825)	(8.046.930)
	<u>2.850.936</u>	<u>7.710.482</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

26. DUGOROČNI KREDITI (nastavak)

						(Iznosi u EUR)	
	Period/ mjeseci	Godišnja kamatna stopa	Grace period/ mjeseci	Inicijalno odobreni iznos	31. decembra 2015.	31. decembra 2014.	
<i>Dugoročni krediti od banaka u zemlji</i>							
- Atlas banka AD, Podgorica	60	9,00%	12	EUR 3.000.000	712.991	1.503.666	
- Erste bank AD, Podgorica i Erste bank DD, Rijeka	60	3m EURIBOR + 6,90%	3	EUR 5.000.000	1.750.000	2.750.000	
- Hypo-Alpe-Adria-Bank AD Podgorica	48	3m EURIBOR +6,70%	-	EUR 4.299.639	1.746.941	2.820.527	
- Prva banka AD Podgorica		3,65%	-	EUR 1.000.000	-	1.000.000	
- Prva banka AD Podgorica		3,65%	-	EUR 890.000	-	890.000	
					<u>4.209.932</u>	<u>8.964.193</u>	
<i>Dugoročni krediti od banaka u inostranstvu</i>							
- Erste bank AD, Podgorica i Erste bank DD, Rijeka	60	3m EURIBOR + 6.90%	3	EUR 10.000.000	<u>3.500.000</u>	<u>5.500.000</u>	
					3.500.000	5.500.000	
<i>Dugoročni kredit po osnovu kupovine opreme</i>							
- Lager d.o.o. Posušje	36	10,00%	3	EUR 3.356.500	834.829	1.293.219	
					<u>8.544.761</u>	<u>15.757.412</u>	
<i>Minus: Tekuće dospjeće dugoročnih obaveza</i>					<u>(5.693.825)</u>	<u>(8.046.930)</u>	
					<u>2.850.936</u>	<u>7.710.482</u>	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

26. DUGOROČNI KREDITI (nastavak)

Društvo je u toku 2012. godine potpisalo Ugovor o dugoročnom sindiciranom kreditu sa Erste grupacijom (Erste bank DD, Rijeka i Erste banka AD, Podgorica). Po ovom Ugovoru Društvu se odobravaju kreditna sredstva u visini od EUR 15.000.000 radi izmirenja poreskih obaveza. Kredit je u skladu sa odredbama ugovora o kreditu podijeljen na 1/3 obaveze prema Erste banka AD, Podgorica i 2/3 obaveze prema Erste banka DD, Rijeka. U skladu sa uslovima Ugovora kredit se otplaćuje u 20 jednakih tromjesečnih rata od kojih prva rata dospijeva 3 mjeseca nakon povlačenja sredstava. Kamatna stopa koja je definisana u visini tromjesečni EURIBOR+ marža od 6,90%. Kao obezbjeđenje kredita koriste se 8 vlastitih blanko mjenica, 8 blanko mjenica Elektroprivrede Crne Gore AD, Nikšić, Ugovor o cesiji prava i potraživanja Društva prema Elektroprivredi Crne Gore AD, Nikšić na osnovu Ugovora o prodaji uglja, Ugovor o kontinuiranoj hipoteci na nekretninama upisanim u zemljišnim knjigama u listu nepokretnosti 272 KO Crljenice i Ugovor o jemstvu između Elektroprivrede Crne Gore AD, Nikšić i Erste grupe.

Društvo je u toku 2012. godine potpisalo Aneks Ugovora o prodaji sa Lager d.o.o. Posušje za kupovinu 5 dampera marke Terex Tr 100. U skladu sa Aneksom Ugovora Društvo je obavezno da iznos od EUR 4.975.000 isplati na sljedeći način: iznos od EUR 1.438.500 u vidu avansa po potpisivanju aneksa, dok je ostatak ukupne cijene od EUR 3.356.500 Društvo obavezno da isplati u 36 jednakih rata od kojih prva dospijeva u novembru 2012. godine. Osiguranje kredita je 36 blanko mjenica potpisanih od strane Društva.

Društvo je u toku 2013. godine potpisalo Ugovor o dugoročnom kreditu sa Hypo Alpe Adria AD, Podgorica. Po ovom Ugovoru Društvu se odobravaju kreditna sredstva u visini od EUR 4.299.639 radi izmirenja dospjelih i nedospjelih obaveza koje korisnik kredita ima prema Hypo Alpe Adria Klagenfurt. U skladu sa uslovima Ugovora kredit se otplaćuje u 48 jednakih mjesečnih rata. Definisana kamatna stopa iznosi 3M EURIBOR + 6.70%. Sredstvo obezbjeđenja kredita su 20 blanko mjenica potpisanih od strane Društva, kao i 20 blanko mjenica sa mjeničnim ovlaštenjima "Elektroprivreda Crne Gore" AD, Nikšić kao i ovlaštenje za popunjavanje naloga za naplatu potpisano od strane ovlaštenog lica Elektroprivreda Crne Gore AD, Nikšić.

Dospijeće obaveza po osnovu uzetih dugoročnih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Do jedne godine	5.693.825	8.046.930
Od jedne do dvije godine	2.850.936	4.859.677
Od dvije do tri godine	-	2.850.805
	<u>8.544.761</u>	<u>15.757.412</u>

Dospijeće nediskontovanih budućih novčanih tokova, uključujući kamate po osnovu uzetih dugoročnih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Do jedne godine	6.192.521	8.917.713
Od jedne do dvije godine	2.925.618	5.254.022
Od dvije do tri godine	-	2.916.889
	<u>9.118.139</u>	<u>17.088.624</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

27. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Obaveza po osnovu koncesije za eksploataciju mrkolignitnog uglja	6.386.850	7.059.150
Obaveze za pomoć penzionerima (napomena 23)	552.116	1.114.232
Obaveza po osnovu uređenja prostora	50.403	136.809
	<u>6.989.369</u>	<u>8.310.191</u>
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	284.199	1.026.382
Minus: Tekuće dospjeće obaveza po osnovu finansijskog lizinga	<u>(284.199)</u>	<u>(742.086)</u>
	-	284.296
	<u>6.989.369</u>	<u>8.594.487</u>

Ostale dugoročne obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, u iznosu od EUR 6.386.850 (31. decembra 2014. godine: EUR 7.059.150) odnose se na dugoročni dio obaveza po osnovu koncesije za eksploataciju mrkolignitnog uglja na eksploatacionom polju Pljevaljski ugljeni basen (napomena 15).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

27. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE (nastavak)

	Period/ Mjeseci	Godišnja kamatna stopa	Grace period/ Mjeseci	Inicijalno odobreni iznos	(Iznosi u EUR)	
					31. decembra 2015.	31. decembra 2014.
<i>Obaveze po osnovu finansijskog lizinga</i>						
- Lager d.o.o. Posušje	62 – 63	10,00%	0 - 4	EUR 2.965.000	-	92.943
- Hypo-Alpe-Adria Leasing d.o.o. Podgorica	36	3m EURIBOR + 6,90%	-	EUR 1.869.956	284.199	933.439
					<u>284.199</u>	<u>1.026.382</u>
<i>Minus: Tekuće dospjeće obaveza po osnovu finansijskog lizinga</i>						
					<u>(284.199)</u>	<u>(742.086)</u>
					<u>-</u>	<u>284.296</u>

Društvo je sa Hypo Alpe Adria Leasing d.o.o. Podgorica potpisalo reprogram za 11 ranije odobrenih ugovora finansijskog lizinga različitih dospjeća i prosječne godišnje kamatne stope 10%. U skladu sa reprogramom od 30. maja 2013. godine godišnja kamatna stopa iznosi 3M EURIBOR + 6,90%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

27. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE (nastavak)

Dospijeće obaveza po osnovu lizinga sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Do jedne godine	284.198	742.086
Od jedne do dvije godine	-	284.296
	<u>284.198</u>	<u>1.026.382</u>

28. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Kratkoročni krediti u zemlji	1.890.000	-
Tekući dio dugoročnih obaveza po osnovu kredita (napomena 26 i 27)	5.978.023	8.789.016
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	131.981	242.042
	<u>8.000.004</u>	<u>9.031.058</u>

Obaveze Društva po kratkoročnim kreditima u iznosu od EUR 1.890.000 odnose se na dva kredita kod Prve banke AD, Podgorica, odobrenih dana 25. jula 2014. godine na period od 15 mjeseci i fiksnom kamatnom stopom od 3,65% p.a., a u 2015 godini aneksirani na period od 12 mjeseci (napomena 26).

Ostale kratkoročne finansijske obaveze koje sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 131.981 i odnose se na obaveze po osnovu održavanja opreme od strane Lager d.o.o. Posušje u skladu sa ugovorom o lizingu koje Društvo ima potpisano za nabavku opreme.

29. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Obaveze prema dobavljačima:		
- u zemlji	3.342.942	3.718.138
- u inostranstvu	346.926	443.360
	<u>3.689.868</u>	<u>4.161.498</u>
Obaveze po osnovu primljenih avansa	46.313	75.040
	<u>3.736.181</u>	<u>4.236.538</u>

Ukupne obaveze prema dobavljačima Društva na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 3.689.868. Najveći dobavljači su: dobavljač za naftu i naftne derivate, Jugopetrol AD, Kotor (EUR 1.379.027) i dobavljač za robu i usluge Atlas Montenegro d.o.o. Nikšić (EUR 556.393).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

30. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Obaveze prema zaposlenima:		
- neto zarade	513.311	517.234
- poreze i doprinose iz zarada	11.028.045	15.020.322
- stambeni fond po Kolektivnom ugovoru	-	1.186.674
- otpremnina po osnovu odlaska u penziju i sporazumnog raskida radnog odnosa	1.142.163	-
Ostale obaveze prema zaposlenima	287.608	253.551
Obaveze prema članovima Odbora direktora	7.388	12.262
Obaveze prema fizičkim licima po osnovu eksproprijacije zemljišta	2.560	2.379
Obaveze po osnovu kamata po uzetim kreditima	111.096	100.494
Obaveze po osnovu zatezних kamata za neblagovremeno izmirivanje dospjelih obaveza	373.024	363.400
Obaveze po osnovu sudskih sporova	912.093	912.093
Obračunate kamate i ostale obaveze	234.749	99.632
	<u>14.612.037</u>	<u>18.468.041</u>

Obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade u iznosu od EUR 11.028.045 (2014: EUR 15.020.322) Društvo nije isplaćivalo u rokovima dospjeća i za iste nije obračunavalo zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

Obaveze prema zaposlenima koje sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 1.142.163 (31. decembra 2014. godine: EUR 0) se odnose na otpremnine koje Društvo ima po osnovu potpisivanja sporazumnog raskida radnog odnosa sa zaposlenima.

Obaveze po osnovu sudskih sporova koje sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 912.093, odnose se u cjelosti na obaveze Društva prema 14 vlasnika u postupku eksproprijacije nepokretnosti za potrebe proširenja PK „Šumane I“.

31. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VRIJEDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost	530.405	759.255
Obaveze za koncesije	100.000	336.150
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa na ostala lična primanja	1.556.848	1.123.505
Obaveze po osnovu poreza na prevoz zaposlenih	50.742	69.084
Obaveze za fond rada	-	41.395
Obaveze za doprinose za stambenu izgradnju	1.266.540	5.411.070
Obaveze po osnovu izdvajanja za sindikat	137.967	88.985
Obaveze po osnovu izdvajanja za rekreaciju invalida	30.085	19.096
Obaveze po osnovu izdvajanja za rehabilitaciju invalida	64.921	110.343
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	2.209	2.745
Obaveze za kamatu na stambena sredstva	-	181.108
Obaveze za porez po odbitku	52.993	149.500
Ostale obaveze za lokalne poreze	7.643	946
	<u>3.800.353</u>	<u>8.293.182</u>

Obaveze po osnovu poreza i doprinosa na ostala lična primanja koje sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 1.556.848 se najvećim dijelom odnose na porez na umanjenje stambenih kredita datih zaposlenima EUR 694.353, porez na pomoć penzionerima u iznosu EUR 118.731, kao i doprinose na ostala lična primanja u iznosu od EUR 509.510.

Obaveze za doprinose za stambenu izgradnju sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, u iznosu od EUR 1.266.540 (31. decembra 2014. godine: EUR 5.411.070) formirane su izdvajanjem doprinosa od 6% na bruto zaradu zaposlenih u Društvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

32. ZARADA PO AKCIJI

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Zarada akcionara Društva	4.919.137	2.503.876
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	5.064.443	5.064.443
Osnovna zarada po akciji - iz redovnog poslovanja	<u>0,97</u>	<u>0,49</u>
Zarada po akciji, neto	<u><u>0,97</u></u>	<u><u>0,49</u></u>

33. SUDSKI SPOROV I

Na dan 31. decembra 2015. godine protiv Društva se vodi jedanaest sudskih sporova u ukupnom iznosu od EUR 5.188.081 od kojih je od posebnog značaja privredni spor po tužbi Opštine Pljevlja radi ispunjenja obaveza po osnovu Ugovora o uređenju građevinskog zemljišta iz 2004. godine. Iako u predmetnom ugovoru nije navedena vrijednost, tužilac je kao vrijednost spora naveo iznos od EUR 5.067.475. Privredni sud u Bijelom Polju je 17. marta 2015. godine donio presudu kojom se odbija tužbeni zahtjev tužioca - Opštine Pljevlja, kojim je tražio da se Društvo obaveže na ispunjenje Ugovora o naknadi za uređenje građevinskog zemljišta. Tužilac je Apelacionom sudu Crne Gore podnio žalbu, na osnovu koje je Apelacioni sud Crne Gore 04. juna 2015. godine donio rješenje, kojim je ukinuta prvostepena presuda i predmet vraćen na ponovni postupak.

Na osnovu dosadašnjeg toka sudskog spora, rukovodstvo smatra da neće nastati dodatne obaveze za Društvo po ovom osnovu i zbog toga nije izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proizaći po okončanju sudskog spora.

Društvo vodi jedan spor protiv trećih lica u iznosu od EUR 8.268.

34. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na zarade (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, a takođe su i propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje kazni i zatezних kamata.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 30 uz finansijske iskaze, Društvo je na dan 31. decembra 2015. godine iskazalo ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od EUR 14.612.037 koje uključuju obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade u iznosu od EUR 11.028.045 koje Društvo nije isplaćivalo u rokovima dospelja i za koje nije obračunavalo zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja. Društvo je započelo pregovore sa Vladom Crne Gore po pitanju realizacije reprograma duga kroz model državne pomoći, čime će se obezbijediti izmirenje dospjelih, a neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa na zarade zaposlenih u narednom desetogodišnjem periodu.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvo može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

i) Prihodi

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	31. decembra
	2015.	2014.
<i>Prodaja uglja u zemlji (napomena 5)</i>		
Elektroprivrede Crne Gore AD, Nikšić ("EPCG")	44.626.096	41.893.120
	<u>44.626.096</u>	<u>41.893.120</u>

ii) Rashodi

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	31. decembra
	2015.	2014.
<i>Troškovi električne energije (napomena 7)</i>		
EPCG	1.867.035	1.892.184
	<u>1.867.035</u>	<u>1.892.184</u>

iii) Potraživanja

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembra	31. decembra
	2015.	2014.
<i>Potraživanja za prodaju uglja (napomena 20)</i>		
EPCG	4.999.776	4.250.237
<i>Potraživanja za prodaju vage</i>		
EPCG	13.388	13.388
	<u>5.013.164</u>	<u>4.263.625</u>

iv) Obaveze

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembra	31. decembra
	2015.	2014.
<i>Kratkoročne obaveze iz poslovanja</i>		
EPCG	189.226	206.586
	<u>189.226</u>	<u>206.586</u>

Više rukovodstvo Društva

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	31. decembra
	2015.	2014.
Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja	734.476	643.983

36. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nije bilo usklađujućih događaja nakon datuma izvještavanja, koji mogu uticati na finansijski položaj i rezultat Društva na dan i za period koja se završava 31. decembra 2015. godine.